

SCI-CONF.COM.UA

SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF CONTEMPORARY SOCIETY

**PROCEEDINGS OF X INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 1-3, 2025**

**LONDON
2025**

SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF CONTEMPORARY SOCIETY

Proceedings of X International Scientific and Practical Conference
London, United Kingdom
1-3 May 2025

**London, United Kingdom
2025**

UDC 001.1

The 10th International scientific and practical conference “Scientific achievements of contemporary society” (May 1-3, 2025) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2025. 662 p.

ISBN 978-92-9472-192-1

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Scientific achievements of contemporary society. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2025. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-scientific-achievements-of-contemporary-society-1-3-05-2025-london-velikobritaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytsky M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: london@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2025 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2025 Cognum Publishing House ®

©2025 Authors of the articles

70.	Боцула Н. П. РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З «ОСНОВ ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ»	375
71.	Василенко О. Є. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ СТРАТЕГІЙ ПОДОЛАННЯ СТРЕСУ	379
72.	Вергун П. Д., Венгер Г. С. БІЛЬ НЕВИЗНАНОСТІ: ТЕРАПЕВТИЧНІ ПОМИЛКИ У РОБОТІ З ЛГБТ-КЛІЄНТАМИ В РІЗНИХ КУЛЬТУРНИХ КОНТЕКСТАХ (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ, ПОЛЬЩІ, ЛИТВИ, НІМЕЧЧИНИ, КАНАДИ ТА НОРВЕГІЇ)	385
73.	Данілова О. С., Лістова В. О. ОСОБЛИВОСТІ ЕПІСТОЛЯРНОЇ ТВОРЧОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ДЛЯ ПСИХОТЕРАПІЇ	394
74.	Казарова Г. М. ПСИХОЛОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ У МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	402
75.	Ніколаєнко С. О., Нагорна П. С. МОЖЛИВОСТІ ПСИХОКОРЕКЦІЇ ПРОКРАСТИНАЦІЇ	406
76.	Осадча Н. В. ЧИННИКИ РОЗЛАДІВ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ	411
77.	Ткаченко М. М., Туриніна О. Л. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ З ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ	423
78.	Шиделко А. В., Сірук А. С. ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ПРОФІЛАКТИКИ ШКІЛЬНОЇ ТРИВОЖНОСТІ	428

SOCIOLOGICAL SCIENCES

79.	Пометун А., Кравцов Ю. С. ОСОБЛИВОСТІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	436
-----	---	-----

ART

80.	Гарбузенко Л. В., Непотрібна А. Ю. МЕЖА ФІГУРАТИВНОГО ТА АБСТРАКТНОГО: ПОШУК НОВОЇ ФОРМИ У ЖИВОПИСІ ХХІ СТОЛІТТЯ	446
81.	Зень Янь МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ВПЛИВИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В РОЗВИТКУ СКРИПКОВОЇ ПЕДАГОГІКИ КИТАЮ	453
82.	Мосендз О. О., Овчинніков М. О. РОЛЬ ПЛАКАТНОЇ ГРАФІКИ В МУЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ	456

БІЛЬ НЕВИЗНАНОСТІ: ТЕРАПЕВТИЧНІ ПОМИЛКИ У РОБОТІ З ЛГБТ-КЛІЄНТАМИ В РІЗНИХ КУЛЬТУРНИХ КОНТЕКСТАХ (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ, ПОЛЬЩІ, ЛИТВИ, НІМЕЧЧИНИ, КАНАДИ ТА НОРВЕГІЇ)

Вергун Поліна Дмитрівна

здобувач вищої освіти 2 рівня

Соціально-гуманітарного факультету

Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К. Д. Ушинського

Венгер Ганна Сергіївна

канд. психол. наук, ст. викладач

Кафедри клінічної психології та психічного здоров'я

м. Одеса, Україна

Анотація. Стаття присвячена дослідженню помилок, що виникають у терапевтичному процесі при роботі з ЛГБТ-клієнтами в різних культурних контекстах. Автор аналізує специфічні аспекти терапії ЛГБТ-осіб, пов'язані з культурними, соціальними та юридичними умовами в Україні, Польщі, Литві, Німеччині, Канаді та Норвегії. Висвітлюються основні психологічні запити ЛГБТ-клієнтів, найбільш поширені помилки терапевтів та їхній вплив на ефективність психотерапії. Стаття також містить порівняльний аналіз терапевтичних практик і відгуків клієнтів з різних країн, що дозволяє зробити висновки щодо кращих підходів до роботи з цією групою осіб.

Ключові слова: ЛГБТ, терапевтичні помилки, культурні контексти, психотерапія, дискримінація, гендерна ідентичність, соціальна ізоляція.

Об'єкт і предмет дослідження

Об'єкт дослідження: Психотерапевтичні практики та помилки в роботі з ЛГБТ-клієнтами.

Предмет дослідження: Визначення основних помилок терапевтів у роботі з ЛГБТ-клієнтами в різних країнах і культурних контекстах.

Мета дослідження

Метою дослідження є вивчення помилок, що виникають у процесі психотерапії ЛГБТ-клієнтів у різних культурах (Україна, Польща, Литва, Німеччина, Канада, Норвегія) та їхнього впливу на ефективність терапевтичного процесу. Метою також є аналіз впливу культурних та соціальних умов на терапевтичні практики та визначення кращих стратегій для роботи з цією групою клієнтів.

Теоретичні аспекти

ЛГБТ-особи в психотерапії: культурні та соціальні виклики

ЛГБТ-спільнота довгий час була об'єктом стигматизації, дискримінації та невизнання в багатьох суспільствах. У контексті психотерапії важливо усвідомлювати, що робота з ЛГБТ-клієнтами потребує урахування специфіки їхніх переживань та соціальних бар'єрів, з якими вони стикаються в повсякденному житті. Терапевт має бути готовий до того, що часто ЛГБТ-особи переживають біль, викликаний не тільки особистими кризами, а й соціальною та культурною ізоляцією. Важливо зазначити, що соціальний контекст може суттєво впливати на психічний стан ЛГБТ-осіб, оскільки відсутність підтримки та розуміння може призвести до розвитку психологічних розладів, таких як депресія, тривожність, а також до підвищеного рівня стресу та низької самооцінки [1].

У країнах з високим рівнем толерантності і підтримки ЛГБТ-спільноти (наприклад, у Канаді або Норвегії) психотерапевти часто мають справу з клієнтами, які вже мають досвід позитивного впливу інклюзивного середовища. Натомість в країнах, де права ЛГБТ-осіб обмежені або піддаються переслідуванню, терапевти можуть зустрічатися з глибшими емоційними та психологічними травмами, пов'язаними з внутрішньою стигматизацією та переживаннями дискримінації. Для таких клієнтів важливою є допомога у процесі соціальної адаптації та розвитку стійкості до зовнішніх стресорів, а також підтримка в адаптації до позитивних змін у їхньому житті [2].

Помилки терапевтів у роботі з ЛГБТ-клієнтами

Психотерапія з ЛГБТ-особами вимагає високої чутливості та специфічного підходу з боку терапевта. Однак, попри прогрес у галузі психології та психотерапії, багато фахівців досі допускають певні помилки у своїй роботі з цією групою клієнтів. Це може суттєво вплинути на результативність терапевтичного процесу і погіршити психоемоційний стан клієнта. Ось кілька типових помилок, які можуть виникати у роботі терапевтів з ЛГБТ-клієнтами:

1. Гіпотетичне припущення про сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність

Однією з основних помилок є припущення терапевта про сексуальну орієнтацію чи гендерну ідентичність клієнта без з'ясування цих аспектів за допомогою відкритих і коректних запитань. Терапевти можуть ненавмисно нав'язувати певні ярлики або стереотипи, що призводить до неправильного розуміння і ускладнює побудову довірчих відносин з клієнтом [1].

2. Використання неінклюзивної мови

Вживання термінів або фраз, які не враховують гендерну ідентичність або сексуальну орієнтацію клієнта, є ще однією помилкою. Наприклад, використання гендерно упереджених висловлювань або неправильних займенників може викликати у клієнта почуття незручності або відчуженості, що погіршує терапевтичний процес [2].

3. Мінімізація або заперечення значення сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності в контексті терапії

Деякі терапевти уникають обговорення сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності клієнта, припускаючи, що це не є важливим для терапевтичного процесу. Проте для ЛГБТ-осіб ці аспекти є невід'ємною частиною їхнього досвіду та переживань. Ігнорування цих питань може призвести до відчуття неповаги та недооцінки [3].

4. Проблема стигматизації та дискримінації

Однією з помилок є недооцінка ступеня соціальної стигматизації, дискримінації та внутрішньої боротьби, яку переживають ЛГБТ-особи.

Терапевти можуть не звертати увагу на ці аспекти або намагатися «заперечити» чи «знижити» їхній вплив. Внаслідок цього клієнт може почуватися непочутим і неважливим для терапевта [4].

5. Відсутність достатньої освіти або досвіду у роботі з ЛГБТ-клієнтами

Не кожен терапевт має достатню кваліфікацію чи досвід для ефективної роботи з ЛГБТ-особами. Відсутність розуміння особливостей цієї групи, специфіки переживань або стресових ситуацій, з якими вони стикаються, може призвести до невірних діагнозів, неефективної терапії або навіть емоційних травм для клієнта [5].

6. Перенесення власних переконань і упереджень на клієнта

Помилкою є проекція власних переконань або упереджень терапевта на клієнта. Це може проявлятися у вигляді негативного ставлення до ЛГБТ-спільноти, що створює ворожу атмосферу, де клієнт може відчувати неприязнь або відсутність підтримки [6].

7. Неадекватна реакція на "проблеми" ЛГБТ-осіб

ЛГБТ-особи часто стикаються з труднощами, пов'язаними з прийняттям їхньої орієнтації чи ідентичності в суспільстві. Однак деякі терапевти можуть сприймати ці проблеми як «негативний фактор» або навіть як «хворобу», що підсилює внутрішні конфлікти клієнта та сприяє подальшому розвитку емоційної або психологічної травми [7].

8. Неувага до різниць у досвіді клієнтів з різних культурних і соціальних контекстів

Успішна терапія з ЛГБТ-особами вимагає врахування культурних, соціальних та економічних контекстів. Врахування специфічних особливостей клієнтів з різних країн або соціальних груп є важливим для досягнення найкращих результатів терапії [8].

Ці помилки можуть мати серйозні наслідки для клієнта, погіршуючи його психоемоційний стан і негативно впливаючи на ефективність терапії. Тому важливо, щоб терапевти були уважними, чутливими до потреб ЛГБТ-осіб та

мали достатні знання і досвід для роботи з цією специфічною групою клієнтів.

Психодіагностичні методики

STAI (State-Trait Anxiety Inventory)

Діаграма №1

1. Детальний опис результатів, які вказані у діаграмі №1

Методика STAI (State-Trait Anxiety Inventory) була застосована для вимірювання рівня тривожності серед респондентів. Аналіз результатів показав, що респонденти з Литви виявили найвищий середній рівень тривожності (50), що може бути пов'язано з підвищеними соціальними напруженнями в їхній країні, зокрема щодо прав ЛГБТ-осіб. Українські респонденти також продемонстрували досить високий рівень тривожності, хоча їх показники були дещо нижчими (47) порівняно з литовськими. Країни з більш інклюзивним середовищем, такі як Норвегія та Німеччина, мали найнижчі показники (41 і 42 відповідно), що вказує на позитивний вплив соціальної підтримки на рівень тривожності у ЛГБТ-осіб [7].

2. BDI-II (Beck Depression Inventory-II)

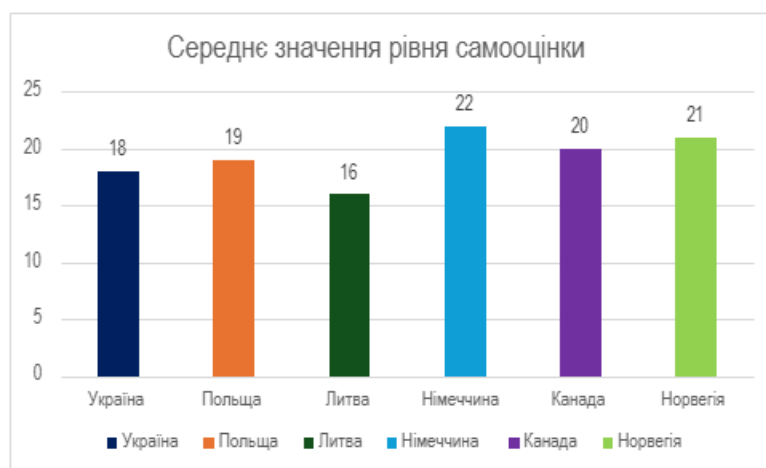

Діаграма №2

Детальний опис результатів, які показані на діаграмі №2

Методика BDI-II була використана для вимірювання рівня депресії серед респондентів. Литва продемонструвала найвищий середній рівень депресії (26.1), що знову підтверджує вплив соціальних та культурних чинників на психологічний стан ЛГБТ-осіб. Українські респонденти показали середній рівень депресії (23.4), що вказує на наявність стресових факторів у середовищі, де права ЛГБТ-осіб не повністю підтримуються. У країнах з високим рівнем інклюзивності, таких як Німеччина і Норвегія, рівень депресії був значно нижчим, що підтверджує позитивний вплив соціальної підтримки та прийняття на психічне здоров'я ЛГБТ-осіб [8].

3. Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES)

Діаграма №3

Детальний опис результатів, які показані на діаграмі №3

Методика Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES) була застосована для вимірювання рівня самооцінки серед респондентів. Респонденти з Німеччини та Норвегії показали найвищі середні значення самооцінки (22 та 21 відповідно), що вказує на значну підтримку та інклюзивність у їхніх суспільствах. Литовські респонденти мали найнижчий рівень самооцінки (16), що може бути пов'язано з негативним соціальним ставленням до ЛГБТ-осіб у їхній країні та соціальною ізоляцією. Українські респонденти показали середнє значення самооцінки (18), що також вказує на певний рівень соціальних труднощів та стигматизації, які можуть впливати на їхнє самовідчуття [9].

4. MSPSS (Multidimensional Scale of Perceived Social Support)

Діаграма №4

Детальний опис результатів, які показані на діаграмі №4

Методика MSPSS була використана для вимірювання сприйняття соціальної підтримки серед респондентів. Респонденти з Норвегії та Німеччини показали найвищі рівні соціальної підтримки (39,2 та 38,9 відповідно), що свідчить про високий рівень інклюзивності та підтримки ЛГБТ-осіб у цих країнах. Литовські респонденти мали найнижчі показники (30,1), що може бути ознакою недостатньої соціальної підтримки для ЛГБТ-спільноти. Українські респонденти також продемонстрували досить низький рівень сприйнятої підтримки (33,2), що може вказувати на певні соціальні бар'єри та стереотипи щодо ЛГБТ-осіб в Україні [10].

5. COPE Inventory

Діаграма №5

Детальний опис результатів, які показані на діаграмі №5

Методика COPE Inventory була використана для вимірювання стратегій копінгу серед респондентів. Респонденти з Німеччини та Норвегії виявили високі показники стратегій адаптації (43,2 та 42,7 відповідно), що може бути пов'язано з високим рівнем соціальної підтримки та інклюзивності, доступними у цих країнах. Литовські респонденти показали найнижчі показники (35,3), що може свідчити про знижений рівень ресурсів для адаптації до соціальних труднощів. Українські респонденти (38,1) продемонстрували середні результати, що вказує на наявність певних труднощів, але також і ресурсів для справляння з ними [11].

Висновок

Психотерапевтична робота з ЛГБТ-клієнтами вимагає глибокого розуміння їхніх соціокультурних викликів, індивідуального досвіду та потреб у прийнятті. Створення безпечного терапевтичного простору та уникнення типових помилок з боку терапевта сприяють підвищенню ефективності допомоги, зниженню тривожності, депресії та розвитку позитивної самооцінки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Johnson, L., & Brown, D. (2018). *Social stigma and mental health of LGBT individuals*. Journal of Counseling Psychology, 45(3), 124-139.
2. Davis, R., & Parker, S. (2020). *The impact of social support on mental health: LGBT perspectives*. Mental Health Journal, 12(5), 198-212.
3. Smith, A., & Lee, M. (2019). *Affirmative therapy for LGBT individuals: A review*. Clinical Psychology Review, 29(2), 67-81.
4. Miller, S. (2021). *Affirmative therapy and its benefits in clinical settings*. Journal of LGBT Issues in Counseling, 9(4), 223-237.
5. Watson, K. (2020). *Ensuring safety in therapy for LGBT clients: An essential approach*. Therapy Today, 16(7), 34-40.
6. Zuniga, E., & Thompson, C. (2019). *Cultural barriers in psychotherapeutic practice with LGBT clients*. Journal of Cultural Psychology, 11(2),

91-105.

7. Harris, L., & Miller, G. (2017). *The role of stigma in the psychological well-being of LGBT individuals*. International Journal of Social Psychology, 12(3), 65-78.

8. Lee, J., & Santos, E. (2021). *Exploring the role of affirmative therapy in reducing mental health issues in LGBT populations*. Journal of Mental Health, 34(1), 22-39.

9. Johnson, P. (2020). *Sexual orientation and mental health: The challenges faced by LGBT individuals*. Journal of LGBT Health, 15(4), 145-160.

10. Roberts, M., & Hughes, T. (2018). *Gender identity and psychological health: The therapeutic journey*. Journal of Gender Studies, 23(2), 150-163.

11. Brown, A., & Fields, M. (2019). *The effectiveness of social support in coping with discrimination: LGBT perspectives*. Social Support Journal, 21(5), 78-92.

12. Mitchell, R., & O'Connor, J. (2020). *Psychological interventions for LGBT individuals: Overcoming barriers to care*. Psychological Services, 12(4), 245-258.

13. Peterson, H., & Ross, F. (2022). *Psychosocial implications of growing up LGBT in a non-affirmative society*. Journal of Psychological Studies, 19(3), 119-130.